

STRESZCZENIE

Atrakcyjność pokarmowa różnych klonów i odmian wierzby (*Salix* spp.) dla jątrewki pospolitej (*Phratora vulgatissima* L.).

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy

W ciągu ostatniej dekady w Polsce wzrasta ilość plantacji roślin nierolniczych z przeznaczeniem na cele energetyczne. Poszukiwanie alternatywnych źródeł energii spowodowało zainteresowanie produkcją biomasy przez uprawę wysokopłennych roślin, w tym wierzby (*Salix* spp.), zbieranych corocznie lub w tak zwanych krótkich rotacjach. W Polsce do gatunku najbardziej obiecującego pod tym względem należy wierzba wiciowa (*Salix viminalis* L.). Jednym z najgroźniejszych szkodników upraw wierzby, występującym gradacyjnie, jest jątrewka pospolita (*Phratora vulgatissima* L.), powodująca straty o znaczeniu gospodarczym.

Cele pracy to zbadanie intensywności żerowania jątrewki pospolitej (*Phratora vulgatissima* L.) na 70 odmianach i klonach wierzby stanowiących potencjalne źródło energii odnawialnej, poznanie jej biologii i szkodliwości oraz ustalenie przyczyn zróżnicowanego jego żerowania na wierzbie w zależności od poziomu salicylanów obecnych w roślinie. Zaobserwowane istotne różnice w żerowaniu szkodników na poszczególnych odmianach i klonach wierzby przeznaczonej na cele energetyczne mają duże znaczenie praktyczne, ponieważ umożliwiają plantatorom wybór odmian najslabiej uszkodzanych przez szkodniki.

Badania prowadzono w dwóch lokalizacjach różniących się strukturą gleby i warunkami pogodowymi. Pierwszą stanowiła kolekcja odmian i klonów COBORU w Śremie, a drugą pola Terenowej Stacji Doświadczalnej IOR – PIB pod Toruniem.

Stwierdzono bardzo duże zróżnicowanie w żerowaniu *P. vulgatissima* na klonach i odmianach wierzby. W obrębie 70 klonów i odmian wierzby nie znaleziono żadnej całkowicie odpornej na żerowanie jątrewki pospolitej. Najwyższą odpornością charakteryzowały się polskie klony mieszańcowe 1013, 1130 i 1135. Najbardziej podatne były odmiany: Tur, Wodtur, Oltur, Koltur, Activa, Marcel, Anki, Christina, Orm, Jordis i Doris.

Wysoka zawartość salicylanów w tkankach wierzb w bardzo dużym stopniu ogranicza żerowanie *P. vulgatissima*. Najwyższy poziom salicylanów zawierały hybrydy z *Salix purpurea*. Na żerowanie jątrewki pospolitej istotnie wpłynęły opady atmosferyczne oraz wiosenne przymrozki. Najlepsze efekty w chemicznym zwalczaniu szkodnika uzyskano po nalocie pierwszego pokolenia szkodnika, tuż przed złożeniem jaj. Insektycydy zawierające esfenwalerat lub diazynon jako substancje czynne mogą być skuteczne w ograniczaniu gradacji jątrewki pospolitej.

mgr Katarzyna Nijak

